

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravištvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične tevilke po 6 stot. (3 nč.); izven Trsta pa po 8 st.

Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Neprankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi e ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravištvo v ulici Molin piccolo št. 3. II. nadstr. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12

Umirovljenje v finančni stroki.

Ja zopet je moral iti naš človek! Moral! Nič mu ni pomagalo, da je bil vešč, vesten in priden uradnik! Nič mu ni pomagalo, da je imel vsikdar in povsodi koristi erarja pred očmi. Nič mu ni pomagalo, da je malone po cele dneve neumorno delal v uradu: da je bil pravi uzor uradniške marljivosti! Tudi to mu ni pomagalo, da se ni nikdar izpostavil v narodnih stvareh. In tudi to mu ni pomagalo, da je bil svojemu šefu udan do skrajnosti — skoro servilen.

Vse te lastnosti mu niso pomagale nič, ker je imel eno veliko napako, to nemreč, da je na njegovo mesto aspiriral German! A German je tudi gospod šef! Po tem je lahko umljivo vse...

Tako se je zgodilo e. k. višemu računskemu svetniku Štefanu Bajcu, predstojniku finančnega računarstva, da so ga kar čez noč poslali v pokoj. Intrigiral je proti njemu oni, ki je postal njegov naslednik, šikaniral ga je gospod finančni ravnatelj sam. In tako se je mož — v skrbi za svoje zdravje — moral odločiti, da je zaprosil umirovljenje, da si še popolnoma čil na duhu in telesu, in da si je dobro vedel, da so s tem korakom uničeni vsi njegovi načrti, njegove lepe sanje: da dosluži svojih 40 let in potem še onih par mesecev do petletnice (kvinkvenije), ki znaša letnih 600 K, ter da potem še le zaprosi za umirovljenje, ob kateri priliki bi mu ne moglo izostati kako višje priznanje. Sedaj pa je izgubil kvinkvenij in priznanja za njega dolgoletno požrtvovalno delovanje ni nobenega.

Da tako ravnanje boli zaslužnega moža, to je umevno. Naravnost nezaslišano pa je, da uradniku nižih vrst kratijo celih letnih 600 K, med tem, ko razmetavajo kar po več tisočakov na leto za ekselencijami a la Rinaldini, ki niti še svojih polnih penzij niso doslužili!

Bajčevo umirovljenje je napravilo najslabši utis ne le na finančne uradnike obširnega finančnega ravnateljstva, ampak na uradništvo vseh dikasterij sploh. Vse se zgraža na tem postopanju finančnega ravnatelja. Kajti menda edini on je zmožen za kaj takega, on, ki nima ne obzirnosti ne arca — le on je mogel iti na roko hinavski zavrattosti Bajčevega naslednika.

Vse pa pomiluje finančne uradnike sploh, da jim je usojeno služiti pod takimi avspicijami. Kake simpatije je užival umirovljeni viši računski svetovalec Bajc med svojim uradništvom, o tem je pričalo njegovo — slovo. Vsi računski uradniki — okoli 90 njih — so se zbrali v njegovi sobi in najstarejši med njimi se je v primernem govoru v imenu vseh poslovil od ljubljenega predstojnika. Ko se je na to g. Bajc vsem skupaj, in še vsakemu posebej zahvaljeval na počestitvi in izkaznem sočutju, bil je to tako ganljiv trenutek, da je zarosilo oko marsikomu. Zraven tega so mu računski uradniki poklonili dragoceno darilo v trajen spomin.

G. Bajc pa je tudi zaslužil takega spoštovanja, kajti on ni bil le vzgleden uradnik, ampak tudi skrben oče svojim podrejenim uradnikom, blaga duša, ki je vsakomur storil le dobro, a nikomur nič hudega. To je povdarjati tem bolj, ker je bilo podrejeno mu uradništvo več narodnosti: bilo je v njem Lahov, Nemcev in Slovanov (poslednji v manjšini).

Ta Bajčev slučaj pa nam daje veliko misliti, tudi če popolnoma abstrahiramo od njegove osebe. Ta slučaj daje misliti radi ravnanja z našim uradništvom sploh. Često že smo imeli povoda za rekrimacije, kako se naše uradništvo zistematično preganja in šikanira na vse možne načine. Zato si pa

tudi večina slovanskih uradnikov, ki se zaveda svojega položaja, išče službe drugod. Preteriranja naših uradnikov na dnevnem redu. Zraven tega pa je še drugih finih zavrattnih intrig, katerih ne more prenašati vsakdo, ampak si rajši išče rešitve... glej pretrajljive slučaje: Tomažič, Paternost in druge nesrečne žrvice.

Do gospoda finančnega ravnatelja, dvornega svetnika Otona pl. Zimmermanna stavljamo usodno vprašanje: kako dolge bo še ta oligarhija — oligarhija pravimo, kajti g. ravnatelj ima zbranih okoli sebe še nekoliko kreatur — vladala na tukajšnjem finančnem ravnateljstvu?! Ali tudi dolaskih uradnikov se obračamo. Tudi njim se godi malo bolje nego slovenskim. Kako dolgo se bo apatično prenašalo to stanje?!

Pred vsem pa priporočamo našim poslaneem, posebno še onim, pri katerih je g. pl. Zimmermann proječil za podporo, ko je šlo za njegovo imenovanje finančnim ravnateljem, da prouče stanje sosebne še našega slovenskega uradništva v območju finančnega ravnateljstva v Trstu, ter da potem ukrepanje potrebno, da nastopijo boljši časi, ali vsaj normalne razmere za našega uradnika — trpina!

Na finančnega ministrane apeliramo, ker vedite, da je g. pl. Zimmermann — njegov bratranec!

Boj za slovensko bogoslužje.

(Iz svečeniških krogov.)

(Zvršetek.)

Slovensko bogoslužje je velike koristi za katoliško cerkev.

Kljub vsemu našemu ponovnemu izvanjanju se najdejo še ljudje, trpeči na možganski paraliz, ki bodo nasprotovali glagolici. Sklicevali se bodo na konservativnost cerkve. Prav!

Bodimo konservativni! Pa naša konservativnost naj sloni na nam sorodnih tleh! Ne na latinščini, ampak na glagolici! Dalje porečejo, da latinščina ohranja zvesto besede, oblike, ter da tako varuje pravoverstvo, da je polna mistike! Da pa ima vse te vrline tudi glagolica, to je prerazvidno in smo zadnjič tudi dokazali. Nasprotniki glagolice bo pa gotovo misliti, da nas pobije, sklenejo se na edinost cerkve. No, da bi cerkev v tem oziru dosegla edinost, s tem se da le sanjati. Taka edinost ni drugoga nego čista, popolna iluzija, fantazem, izrodek bolne domišljije! Grki, Kopti, Etiopci, Armenci, Sirei in Arabci so že toliko pametni, da se ne bodo več oprijemali latinščine! Toliko rečemo lahko o tistih Slovanih, ki rabijo tudi sedaj staroslovenščino!

V tem mnenju nas še bolj utrjuje eventualni prihodnji pristop pravoslavnih v katoliško cerkev. Da bi o teh zahtevala cerkev naj vsprejemo latinski jezik, tega sili možno niti misliti, ker blamaža bi bila neizogibna! Na jezikovnem polju ne bo v cerkvi nikdar edinosti — nikdar!

Taresnica pa ne vzbuja v nas nikake bojazni, ker vemo, da je bila v začetku krščanstva največja razlika v liturgiji in jeziku med raznimi kristjanskimi pokrajinami, ali ob vsem tem vendar največja edinost v veri!

Staroslovenski jezik je neoskrunjen — samo Bogu posvečen.

Kak drug latinec se bo opiral morda na tridentiski zbor. A zastoj! Tridentiski zbor (sess. 22. sacrf. missae c. 8) pravi: »Non expedire visum est patribus, ut vulgari passim lingua missa celebratur (t. j.: očetom se ni zdelo prav, da bi se opravljala maša v ljud-

skem jeziku). V tem stavku je očitno govor o živem jeziku, v katerem občuje ljudstvo. Mi pa se ne bojimo za živ, ampak za mrtev jezik, za — staroslovenščino! Ker se pa tiče svetosti in neomadeževanosti latinščine, prekaša to v tem pogledu gotovo glagolice; ta ni bila izpostavljena nobeni profanaciji.

Če pa kdo misli, da je raba glagolice pri Slovanih le kaka svoboščina, se jako moti! Svoboščina bi bila le, ako bi bil izdan kak zakon, ki pravi, da morajo vsi kristjani opravljati svoje obrede v latinskem jeziku! Takega zakona pa ni in ga cerkev tudi ne izda, ker bi bil nezmislila in nasilniški — a nikdo ni dolžan držati se takih zakonov.

Za uvedbo glagolice v Hrvatih in Slovanih govori torej božje, naravno, cerkveno in zgodovinsko pravo! Zbudimo se torej, slovanski duhovniki in zahtevajmo od svojih višjih pastirjev dedščino sv. Cirila in Metodija! Saj ta zahteva je sveta in pravična! Sv. cerkev pa je (sveta in pravična) zaščitnica pravice! Bodimo prepričani, da ona ugodni naši pravični želji in prošnji! Pomislimo resno na prihodnost, ki donese lahko Jugoslovanom verski in narodni pogin! Bodimo vstrajni in ne vdajmo se!

O. K. Sl. M.

Bolezen Leona XIII.

Res čudovita življenska moč tiči v telesu papeža Leona XIII. Teh par dni smo od hipa do hipa pričakovali katastrofo, a vesti, ki so nam došle danes po noči, javljajo strmečemu svetu, da se je stanje bolnega papeža obrnilo zopet na boljše in da ni izključeno, da prebije tudi to bolezen, kakor jih je srečno prebil že mnogo drugih.

Zboljanje je nastopilo vsled srečno izvedene operacije po zdravniku dr. Mazzoniju, ki je papežu zataknil v prsa tanko kristalno cev, po kateri je izteklo 840 gramov tekočine.

Pred operacijo je papež molil. Ker ga je operacija nekoliko vznemirjala, povpraševal je pred operacijo operaterja dr. Mazzonija, da-li bo operacija težka in da-li mu provzroči velike bolečine. Ko ga je na to dr. Mazzoni pomiril, da bo operacija jako lahka, se je papež radovoljno pustil operirati. Operacija je papežu odstranila vso ono tekočino, ki se mu je nabrala okoli pljuči in katera bi ga bila sicer v kratkem zadušila. Po dovršeni operaciji čutil se je papež, da se je ista tako hitro izvršila in da mu ni provzročila nikakih bolečin ter je hvalil operatorsko spretnost dr. Mazzonija.

Po operaciji bil je papež zelo zgovoren in je hotel videti tekočino, katera mu je iztekla iz prsij ter aparat, s katerim mu je bila napravljena operacija. Dr. Mazzoni mu je obljubil, da pozaje ustreže njegovi želji in mu je popisal aparat, na kar je papež še enkrat pohvalil njegovo spretnost. Pozneje hotel je videti tudi biljetin, katerega sta dr. Lapponi in dr. Mazzoni sestavila o vspehu operacije.

Sinoči, ob 8. uri in 25 min. bil je izdan sledeči biljetin: »Stanje papežovo se vzdržuje dovolj zadovoljivo in se polagoma a postopno boljše funkcioniranje dihanja in krvnega obtoka. Dr. Lapponi, dr. Mazzoni. Sinoči je papež zahteval, da se mu čitajo vsi časopisi. Zdravniki trdijo, da bo papež izven nevarnosti ako se mu v današnjem dnevu ne obrne na hujše.

Politični pregled.

V Trstu, 8. julija 1903.

Avstrijska kriza rešena. Današnja »Wiener Zeitung« objavlja nastopno cesarjevo ročno pismo:

»Ljubi dr. p. Koerber:

Po zrelem premišljevanju in temeljitem proučenju razlogov, ki so Vam bili v povod, da ste podali svojo in skupnega ministerstva demisijo, ne morem, vzlic težavam, ki po Vašem mnenju obvladujejo položaj in ki ovirajo Vaše delovanje, ustreči Vaši prošnji za odpuščanje. V ožgled velevažnim stvarim, ki bodo v najbližjem času zahtevale svojo rešitev, in ki morajo biti poverjene izkušenim močim, potrebujem tudi nadalje Vaše prevrednostnega službovanja. Ko se rad in s priznanjem spominjam vaših in drugih členov ministerstva mnogoterih dosedanjih zaslug, računam na Vaš že tolikokrat izkušeni patriotizem ter Vas zagotavljam svojega trajnega popolnega zaupanja.

Dunaj, 7. julija 1903.

Fran Josip I. r. c.

Brzjavne vesti z Dunaja javljajo, da dunajski, Koerberju udani listi označujejo ta način rešitve od strani krone kakor velikanski triumf Koerberjeve politike in istotako velik poraz Čehov. Takih slavošpevov je bilo pričakovati. Ali naj le kriče! Čim bolj kriče, tem jasneje je za vse ljudi, ki znajo gledati stvari in izvajati zaključke, da je to narejeno, umetno veselje v hudem kontrastu z resničnim stanjem stvari.

Čitateljem je znano, da se je priobčenje tega ročnega pisma cesarjevega zavleklo ravne radi tega, ker je dr. Koerber zahteval, da mora biti v istem posebno akcentuirano, da vzrok njegovi demisiji ni bil v avstrijskih političnih razmerah, ampak v dogodkih na ogrski strani. G. Koerber je hotel s tem svoji politični metodi v Avstriji ohraniti videz izbornosti. A sedaj prosimo čitatelje, naj še enkrat predčito cesarjevo ročno pismo. Tam najdejo pač, da se omejuje težave, ki obvladujejo položaj, a je ni ene same besede, ki bi aludirala na dogodke na Ogrskem. Če torej že hočemo govoriti o kaki zmagi, moremo reči, da se glavna želja Koerberjeva ni izpolnila in da je ozirom na sestavo cesarjevega ročnega pisma gospodu Koerberju grof Khuen (ki je navlaš radi tega prihitel na Dunaj) prav odločno zmagal nad Koerberjem.

In ta nevspeh dra. Koerberja je tem obšutnejši, ako ga vsporejamo krčevitim prizadevanjem njegovim v dosego cesarskega ročnega pisma, kakor bi odgovarjalo njegovim željam in njegovemu samoljubju.

Ves svet, ki ni v dependencah dra. Koerberja, se kar zgraža nad njegovim postopanjem. Praška »Politik« očita na pr. dru. Koerberju, da je kroni in Ogrski skušal uprav izsiliti ročno pismo po svoji volji, in da je to pravi škandal, kar glasila, ki so v Koerberjevi službi, hočejo imputirati vladarju v jedini ta namen, da se ohrani dr. Koerberjev zistem. Ali dr. Koerber naj gleda — pravi praški list — da on sam ne postane žrtev svoje lastne zvijačnosti. »Zmaga«, ki jo je izvojeval, je le papirnata zmaga. »Politik« ve tudi povedati, da je krona po pedani demisiji še le potem posegla zopet po Koerberju, ko so vse one osebe, ki so bile pozvane pred monarha, izjavile, da ne morejo vsprejeti sestave nove vlade. In ob takih okoliščinah se hoče še govoriti o sijajni zmagi Koerberjevi in o porazu Čehov!! Kar smo naveli tu geri, zadošča, da je jasno vsakomur, da se ima Koerber zahvaliti edino le zadregi, v kateri je bila krona, ako bo mogel »fortvurstlati« do jeseni! Na takih zmagah pa ne zavidamo g. Koerberja, najmanj pa imajo Čehi razloga, da bi stvar jemali tragično.

Seveda bodo hoteli okolnost, da Rezek najbrže pojde, dočim Koerber ostane, označati kakor poraz Čehov. Kdor hoče tako, strelja nizko doli pod tarčo, v zemljo. Je-li morda v tem poraz Čehov, da se krona kar ne more odločiti za odlovljenje Rezeka?

Cesar je odšel v Išč, a pič ne čitamo še v uradnih listih o rešitvi Rezekove prošnje. To odlašanje involvira marveč pripoznanje, kako važen faktor so Čehi na političnem pozorišču avstrijskem.

To zavlačevanje pomenja marveč moralni pridobitek za češko stvar. Sicer pa treba umeti lastnost dra. Rezeka v ministerstvu Koerberjevem. Saj on ni bil zaupnik Čehov v ministerstvu, ampak zaupnik vladin za posredovanje pri Čehih. Če pojde torej, ne bo pomenjalo to poraza češke, ampak poraz — Koerberjeve politike, politike favoriziranja Nemcev in neiskrenosti nasproti Slovanom!

Niti na to naj se ne sklicujejo Koerberjevi trabanti, da ročno pismo povdarja zasluge dr. Koerberja. To je tradicija: neka — rekli bi — kurtuazija krone nasproti svojim svetovalecem, je v takih pismih, kijih — koncipirajo druga peresa in ki morajo tudi nositi odgovornost zanje. O sedanjem ročnem pismu dru. Koerberju je znano za gotovo, da se je koncipiralo v ministerstvu za vnanje stvari.

Menimo, da so sedaj tudi naši čitatelji na jasem, kakov je ta »triumf« Koerberjev nad Čehi, o katerem kriči tudi že — tržaški »Piccolo«.

Da, da, ravno to je značilno za Korberja in njegov sistem, da se tudi tako glasilo krmi ob državnih jasilih.

Salve veselja, ki jih bodo te dni spuščali razni nemški listi radi »zmage« Koerberja, naj torej ne vznemirjajo nikogar. Saj pride v par mesecih že jesen in tedaj pridejo do besede tudi »porazeni« Čehi. Na jesen pride do evidenca in tedaj bomo videli, da-li bodo Koerberjevi slavitelji še izpuščali salve zmagovalne.

Kakor omenjeno že gori: prošnja dra. Rezeka za odpusčenje še ni rešena. On sam — kakor kaže — vstraja pri svojem sklepu. Zadnjega ministerskega sveta se ni več udeležil, in se je tudi že poslovil od svoje pisarne. Ali glasom vesti iz Češke, se mu ni treba poslavljati od javnega življenja. Na razpolago da sta mu že dva državnozborna mandata, sosebno oni budjeviški trgovske in obrtne zbornice, čije dosedanji zastopnik Brdlik hoče odstopiti Rezeku v prilog. In Bog ve, da-li ne bo Rezek na klopi poslanec nevarnejši Koerberju, nego pa je bil Rezek v ministerskem fotelju. .!

Stvari na Ogrskem. Ali zveni to paradokso: grof Khuen Hedervary, prvi svetovalec krone na Ogrskem, in mož, ki je poprej uprav tiraniziral opozicijo na Hrvatskem, je dobil zaveznika v Košutu, sinu najhujega sovražnika dinastije Habsburgov, v možu, ki je bil dosedaj posebejlen eksees v opoziciji! Košut bo menda terorizirati one člene svoje stranke, ki nočejo nič čuti o pakta s Khuen-Hedervaryem: kar izključiti da jih hoče iz stranke. Le s 6 glasovi večine je sklenila Košutova stranka, da zaustavi obstrukcijo. 26 jih je glasovalo za, 20 proti. In teh 20 se nočejo pustiti moštrovati niti od Košuta. 18 njih se je priglasilo za besedo proti programnem govoru Khuen Hedervaryja. In eden poslanec — Hollo — je dokazoval včeraj v zbornici, da je nadaljevanje obstrukcije potrebno, in da krize ni možno rešiti drugače, nego s koncesijami v narodnem pogledu.

Cena, s katero si je grof Khuen kupil Košutovo prijateljstvo, je bila velika, veliko večja nego je bilo to dobro za ugled monarhije, ali vrednost tega prijateljstva bo — kakor vse kaže — jako jako mala.

Predsednik Loubet v Londonu. Včeraj ob 11. uri in pol zjutraj vsprejel je predsednik Loubet diplomatski kor. Po vsprejemanju je francoski minister za vnanje stvari, Delcassé, imel dolg pogovor z ruskim poslanikom Benhadorfom. Delcassé je potem obiskal angleškega ministra za vnanje stvari, markija Lansdowne.

Dvajet minut kasneje odpeljal se je predsednik iz York House v City. Vse ulice po katerih se je vozil, bile so okrašene zastavami in zelenjem in ljudstvo ga je povsod navdušeno pozdravljalo. Na pozdrave načelnikov raznih mestnih okrajev, odgovarjal je Loubet vedno v francoskem jeziku, ker ne zna niti besedice angleški.

Ko je Loubet dospel v Guildhall v City, zazvirala je godba marsiljezo, na kar je bil Loubet od lord mayorja in drugih dostojanstvenikov vsprejet po starodavnem ceremonijelu. Po dovršenem ceremonijelu se je vsa družba podala v veliko dvorano, kjer se je vršil obed. Na obedu je lord mayor najprej napil kralju in kraljici in potem pred-

sedniku Loubetu, kateri je odgovoril sledeče:

»Pridružujem se željam glede prearčnega sporazumljenja med obema narodoma, ki zavzemata tako odlični mesti v zgodovini prosvete. Mejsobni interesi morajo istim vdihniti čustvo odpuščanja in sloge, kakor ste dobro omenili. Navzočnost ob moji strani francoskega ministra za vnanje stvari dokazuje kako veliko važnost polaga francoska vlada na razvoj prijateljskih odnosov med našima deželama. Dvigam kozarec na čast lord mayorju in občinskemu svetu«.

Obeda se je udeležilo kakih 800 oseb. Med drugimi so bili navzoči: princ in princezinja Galles, drugi principi kraljeve hiše, Loubetovo spremstvo, skoraj vsi angleški ministri in mnogo drugih visokih oličnikov.

Na večer je predsednik Loubet v družbi kralja Edvarda prisostvoval gala-predstavi v Coven Garden. Gledališče je bilo neizrečeno lepo okrašeno. Loubet in kralj sta bila o vstopu v ložo navdušeno pozdravljena.

Macedonsko vprašanje. Turška vlada pridno dementira vse vesti prihajajoče iz bolgarskega vira, o koncentriranju turških vojaških čet na bolgarski meji. Turčija da je le ojačila nekatere mejne straže.

Značilno je, da ustaši mnogo lažje prodirajo turški mejni kordon, nego bolgarski, dasiravno so turške mejne straže mnogo gostejše postavljene, nego bolgarske. Na turškem teritoriju prihaja namreč na vsake tričetrt kilometra jedna mejna straža, dočim prihaja na bolgarskem teritoriju komaj na vsake 5 kilometrov jedna mejna straža. To prihaja iz tega, ker turške straže skoraj nikoli ne opravljajo nočne službe in ker se turški nižji častniki dajajo od ustašev podkupovati.

Tržaške vesti.

Slavje v korist družbe sv. Cirila in Metodija. V teh časih težkih borb, ko moramo od minute do minute in od vseh strani občutiti resnost življenja in nam tlači dušo moreča skrb za obstanek, imamo mi Slovenci vendar dnevoj, ki so nam pravi prazniki, ki nam povzdigajo duha iz potrtosti vsakdanjega dneva, ki nam oživljajo nado, da ne bijemo zastoj svojih težkih borb in da ne ostane brez sadu naša skrb za obstanek svoj. To je naša sreča, da imamo takih dni, ki tudi one, ki že morda omagujejo pod težo nemilih okolnosti, povzdigajo zopet.

Takov dan smo imeli tržaški Slovenci minolo nedeljo. Bil je to naš pravi narodni praznik, od Boga blagoslovljen: dan povzdiganja sre gori v višino — vere in nade v ustajenje in življenje.

Ne bomo podrobno opisovali, kako so se vršile točke za točko tiskanega programa, ne bomo naštevati, kdo da si je pridobil največ zaslug za prelepo prireditve, ne bomo opozarjali na vrline tega ali onega društva, tudi ne bomo opisovali, kako je bil odičen veselilni prostor, ampak kar na sploh hočemo konstatovati z iskreno hvaležnostjo: vsi, vsi so bili na svojem mestu, nikogar njih ni manjkalo, vsi so s sveto vnemo vršili svojo dolžnost, vsi so tekmovali v plemenitem rodoljubju, da bo uspeh čim lepši. Nikogar ne smemo posebe iztecati, ker je vseh vodila ena ista misel, eno isto čustvo, ena ista želja — ker moramo torej pohvaliti — vseh, ki so se trudili in sodelovali.

Posebno pa moramo pred njimi, na katere moremo ob vsaki priliki kazati s ponosom, tudi to pot sneti klobuk in vsklikniti: ti so naši, ti so uzor zvestobe! To so naše široke delavске mase — tu je poštenje, tu je ljube roke, zvestoba v sredi priprostega moža — tu vam je ohranjen živ idealizem ob vsej kruti skrbi za vsakdanji kruh!

Kadar koli nastopa potreba, da se oglašamo mi tržaški Slovenci, vsikdar se naš delavec odziva pozivu v masah. In odzval se je tudi minolo nedelje, ko smo ga v imenu dobrotnice in zaščitnice naše mladine pozivali: naj položi dar, domu na altar!

Ali, ko slavimo vrline našega delavca, moramo biti pravični tudi nasproti drugim slojem in v posebno zadoščenje nam je, ko moremo reči, da so tudi drugi sloji to pot lepo izvršili svojo dolžnost. A to ravno je dajalo nedeljski slavnosti povečan pomen: vsi so se zbrali v eno samo veliko družino, vsi v zvestobi do svojega doma, do svoje slovenske biše.

Sirota je ta naš delavec; od njega ni pričakovati velikih darov. Ali kar daje, daje

rod, in prihaja iz blagega srea. Priprost je ta naš delavec: ali bistri um in čuteče sree mu pravita, da žrtve v namene narodove izobrazbe donajajo tisočeri sad. Zato žrtvuje rad, kolikor more.

In v nedeljo se je ujediniło kakih 6000 takih sree, ako ne več. Vsi so prišli, da položijo darček v denarju domu na altar — ali ob enem so pokladali tudi velik, neizmeren, neprecenljiv dar: posvečali so svoja srea stvari domovinski. Po vsaki odpeti točki je zagromelo kakor prisega, ki naj jo čuje nebo: kakor gorostasna pečina ob penečem morju, tako nepremična je zvestoba naša! In žareča lica vseh so govorila o tem, kar je valovilo v sredi. A ko so po zvršetku programa vsa društva skupno pevala tri točke, je pa prišla do silnega, elementarnega pojasa ideja vzajemnosti naše z brati na jugu: Hrvati in Srbi! To kipenje in vrvenje, ti silni odmevi iz toplih sree so nam pričali, kako je misel naše vzajemnosti prešla v meso in kri našega naroda! In mi smo si govorili: dobri genij naroda hoče tako — v tem je naša rešitev, naša bodočnost!

Rajanje je nadaljevalo do pozno v večer ob pevanju in veselih zvokih glasbe. Pozno na večer še so rajale množice. Slavnost se je izvršila od začetka do konca v najlepšem redu in brez najmanjše neprilike in smo posvedočili vnovič, da je naš element — element miru in reda, element kulture. In mi smo uverjeni, da ga ni bilo v vsej tej množici, ki se ni srčnim zadovoljstvom vračal na svoj dom. Saj je bila naslednjega dne, kjer koli smo poizvedovali, soglasna sodba: divno je bilo!

Še za nekaj ne smemo pozabiti, kar nam je bilo v posebno zadoščenje. Tudi severna Istra je bila prav lepo zastopana na tej slavnosti: vasi Dekani, Dolina, Riemanje, Boršt in drugi kraji so poslali svoje zastopnike. In te sirote Istrani, ti trpini iz pašalika koperskega, kar niso vedeli kako bi dajali duška svojemu veselju, ko so videli zbranih toliko in zanje nenavadno število vnetih Slovencev in Slovenec.

Moralni uspeh slavnosti minole nedelje na vrtu naših šolskih zavodov pri sv. Jakobu je bil popoln. Kolik je bil materialni uspeh, tega ne vemo še v tem hipu, ker se še vrši pobiranje denarja za poprej razposlane vstopnice in se torej ne morejo skleniti računi. Ali toliko smemo menda že reči, da tudi materialnega uspeha se nam ne bo treba sramovati.

Vsa slavna društva iz mesta in okolice, ki so toli drage volje in rodoljubnim navdušenjem sodelovala na nedeljski slavnosti na korist naše družbe miljenke, smejo zabeležiti ta dan med častne svoje dneve, ker vsako njih je pripomoglo do lepe, impozantne manifestacije tržaškega Slovenstva, do dokaza, da smo element, ki stremi za najlepšimi idealji človeštva, ki se hoče vpenjati gori do lepih, blagih, plemenitih ciljev — da smo torej narod, ki je vreden svojih pravic in življenja.

Zaključujemo torej s ponovno, iz globine duše kipečo hvalo vsem našim slavnim društvom v mestu in po okolici in vsem njim, ki so se trudili za toli lepo prireditve te slavnosti.

Naši dobri sosede! Prejeli smo: Podpisani sti šli pred nekoliko dnevi na tukajšnje zdravniško postajo. Prišedši v sobo k gosp. dru. Brunu, ja je ta (pred vsem drugim) vprašal: »Che lingua la parla« (Kak jezik govorite?) Na odgovor, da govorita slovenski, je rekel gospod doktor: »Con gli Slavi non possiamo far niente« (Se Slovani ne moremo nič storiti!).

O izgovarjanju teh besed se je gosp. dr. Brun obrnil strani od podpisanih.

Potem je došli poslal v sosedajo sobo, kjer je izvršil svojo zdravniško dolžnost.

Esa podpisanih je, videča to nedostojno postopanje zdravnikovo, izrekla precej energično opazko proti Židom — kar je dr. B. čul in začel govoriti pravilno slovenski!

Kaj je gosp., doktor mislil z opazko, da se Slovani se ne da nič storiti, in zakaj je isti vprašal podpisane že ob uhodu, kateri jezik da govoriti: to je neznano podpisanim. Misli pa, da ni bilo storjeno to iz prevelike ljubezni do — Slovanov!

Ti naši »dobri« gospodje res zaslužujejo, da smo jim hvaležni, ko nas celo na zdravniški postaji tako lepo vsprejemajo!

(Sledita podpisa.)

Iz krogov pekovskih delavcev smo prejeli:

Mi peki smo sklenili na svojem zboro-

vanju, da bomo zahtevali en dan počitka v tednu. To zahtevo smo prijavili gospodarjem, dovolivši jim teden dni v premislek. Sedmi dan bodi odmerjen za počitek. Tako je bilo že od začetka sveta odločeno od Boga. Tudi mi peki smo božja bitja. Saj še žival potrebuje počitka. Tudi državne oblasti bi morale posredovati tej zahtevi naši v prilog. Vsi drugi delavci in delavke so si že izvajali to, le pek ga nima počitka nikdar, ga nima dneva, ki bi bil njegov! Kajti tedaj, ko ima imeti nekoliko počitka mora najprej delati osemštirideset ur več, nego pritiče delavcu.

Kar zahtevamo je popolnoma pravično. Zato pa bomo tudi zahtevali vsi soglasno in se nadajamo, da nas bo o tem podpirala tudi javnost se svojimi simpatijami.

Pekovski pomočniki.

Novodoben satir. Včeraj predpoludne okolu 10. ure sti šli dve 14-letni deklici po ulici Pindemonte proti mestu. Mejpotoma sti pa zapazili, da jima sledi neki človek (»Piccolo« pravi, da je bil decentemente vestito, t. j. čedao oblečen, a »Sole« da je bil malin arnese, t. j. slabo oblečen) in da ja pogleduje nekako sumno.

Deklici sti stopili hitreje, a oni človek, opazivši to, je storil istotako. Ko sti bili deklici na Acquadottu pred hišo št. 31, je ena njiju, videča, da jima je oni že čisto blizu, pobegnila v hišo, a on jej je sledil in jo je vjel na stopnicah. Tu jo je prijel in jo začel poljubovati. Deklica je omedlela iz strahu.

Na to je prihitel vratar v družbi druge deklice in nekega drugega človeka, ki je bil ravno šel mimo. Prijeli so nesramneža in pomagali deklici k zavesti.

Ta novodobni satir je bil izročen redarjem, kateri so ga tirali na policijo, a odtod v zapor.

A kdo je ta nesramnež? »Sole« pravi, da je Angelo Bertoli iz Vidma v Italiji, a »Piccolo« pravi, da je Giovanni B. — in nič drugega.

Tu pa je ravno moment, ki nas sili, da omenjamo ta dogadek. To je zopet eden tistih slučajev, ko so poročila v »Piccolo«, nesramno pristranska in tendenciozna — tistih slučajev, ko je kak regnicolo napravil kako — lumparijo!

Namen prikrivanja in zatajevanja grdega dejanja se kaže že v zavijanju »Piccolovem«, češ, da se je ta »don Juan« (tako ga imenuje) hotel le pošaliti, a da so ga nondimeno (vse eno, v tem »vse eno« je ravno »Piccolov« namen) pridržali v zaporu.

Seveda, ko bi dotičnik bil Slovenec, bi »Piccolo« dobro vedel vse: njegovo ime in priimek, koliko let da mu je, kje je bil zadnjih v službi, kje da je rojen in vse take podrobnosti, in bi gotovo ne dejal, da se je dotičnik hotel »le pošaliti«.

A ko gre za Italijana, je druga stvar, in treba ga kar najbolj prikriti, ali pa — če mogoče — prikazati v lepi luči.

Porotno sodišče. (Nadaljevanje poročila o razpravi proti Andreju Lade.)

Na včerajšnjem nadaljevanju razprave proti Andreju Lade sta bila navzoča tudi zdravniška zaprisežena izvedenci, dr. Xidias in dr. Veronese.

Prva je bila včeraj zaslišana kakor priča Marija Aničić, ki pa ni povedala nič važnega.

Na to je bil zaslišan kakor priča Andrej Mohorič. On je bil kakor občinski redar navzoč na aretovanju toženca. Šel je tudi on z aretovancem, z orožniki in drugimi na goriskat truplo umorjene. I on je prenočil v omenjeni špilji. Zdi se mu, da toženec ni spal ono noč, ker je vselej odgovarjal, ko se ga je kaj vprašalo. Spominja se, da, ko so šli mimo onega mesta, kjer so pozneje našli travo okrvavljeno, se je Andrej Lade večkrat ozrl v tisto stran, a on (priča) ni vedel kam gleda. Misli je, da Lade gleda ljudi, ki so bili tam blizu. Še le pozneje, ko so drugi našli ravno tam travo okrvavljeno, mu je palo na um, da se je toženec oziral na omenjeno mesto.

Zatem je bil zaslišan kakor priča Anton Lade, brat umorjene Marije Lade. Priča je imenoval toženca »Barba Andre«! Predsednik je vprašal pričo, da-li je on toženec sorodnik, a on ni vedel odgovoriti. To je pojasnil toženec sam rekši, da sta si daljna sorodnika in sicer četrtega ali petega kolena. Priča je povedal, da njegova sestra zato ni hotela tirjati Andreja Lade za izplačilo svote 200 K, v katero je bil isti obojen, ker se ga je bala, in se je radi tega raje oločila,

da pojde zopet na sodišče, kamor je šla dne 8. januarja, torej dan pred zločinom. Ko je prišla dne 9. januarja vstal, je čul, da sta se toženee in njegova žena pričala. To je bilo mogoče, ker le tanka lesena stena ločuje toženečev stanovanje od njegovega. Priča je pripovedoval, da je pokojna nosila vedno v ušesih par »zamorčkov«. Predsednik je vprašal pričo, kako je to, da se na njenem truplu niso našli ti »zamorčki«? Priča je odgovoril, da je umorjena šla od doma se »zamorčki« v ušesih.

Zatem je bil zaslišan kakor priča Anton Beluš iz Beleuške, male vasi na gori Učki. Dne 9. januarja je šel s svojo ženo z gore v Iko. Ko sta bila blizu mesta, kjer se je izvršil zločin, sta videla človeka, o katerem sta mislila, da pase ovce, a ovac ni bilo videti nikakih. Priča ne ve natančno povedati, kako je bil ta človek oblečen, ker je bil predaleč od njega, vendar je videl, da je imel jopič temne barve in črn klobuk se širokimi okrajki. To je bilo okoli 9. ure in poleg kraja imenovanega »Biličev vrt«.

Predsednik je dal poklicati Antona Gaspariča, včeraj zaslišanega kakor priča, ter ga je vprašal, kako se imenuje kraj, kjer so našli umorjeno.

Gasparič je dejal, da »Biličev vrt«. Ne ve prav, kje je kraj, kateremu pravijo »Biličev vrt«, a ve, da mora biti blizu Biličevega vrha.

Zatem je bil zaslišan kakor priča Vincencij Laginja, ki je oni dan, ko je bil izvršen zločin došel pok. Marija Lade, ko je ista šla v goro nabirat drva.

Šel je čisto kakih 6 ali 7 minut. Ona mu je povedala, da se boji, da bi jej Andrej Lade storil kaj hudega, in da jej je Marija Lade, Andrejeva soproga, dejala ono jutro, ko je šla od doma: »Prokleta mreina, dao ti Bog, da se ne povračiš više s gore!« Pokojna mu je tudi pravila, da je čula ono jutro, kako se je Andrej Lade pričkal se svojo ženo. Povedala mu je tudi, da je bila dan prej na Voleskem, da sodeim potom iztirja od Andreja Lade svoto 200 kron.

Ko se je potem priča razšel s pokojno, je šel dalje svojim potom. A kmalu ne to je čul pokojno, ki je kričala:

»Mila majko moja! Sirota ja! Pustite me! Pištola me ubija!«

On je bil tedaj 600 metrov daleč od mesta, kjer se je izvršil zločin. Zakričal je: »Marija, da ti je?«, a potem je dostavil: »Pištola, da si neumen? Pusti jo!« Bil bi šel bliže, da bi videl in eventualno branil, a ni šel, ker se je bal, da bi Pištola kaj storil tudi njemu.

Na to je bil zaslišan kakor priča Matej Bučič. Njemu je Andrej Lade dne 23. decembra pomagal zaklati prešiče.

Na vprašanje, da-li se je Pištola oni dan vmazal s krvjo, je dejal priča, da je to naravno, da se je moral vmazati s krvjo.

Zatem je bil zaslišan kakor priča Josip Bučič, varuh mladoletnega nezakonskega sina pok. Marije Lade. On zahteva 30 K, da popravi stanovanje svojega varovanca, a važnega ni vedel povedati nič.

Sledajši je bil zaslišan kakor priča Josip Žigante, kateri je bil na prošnjo toženečeve žene potem, ko je bil Andrej Lade v zaporu, nesel na sodišče v Volesko pokojni Mariji Lade dolžno svoto, ki je z obrestmi znašala kron 218-08.

Na to je predsednik sod. dvora prečital pismeno pričanje priče Josipa Vidoviča, katerega je toženee rad zahajal. Tudi dan zločina je prišel k njemu. V njegovi hiši je bil Andrej Lade aretovan.

S tem je bilo zaslihanje prič dovršeno.

Na to se je pričelo čitanje raznih listin.

Zdravniška zaprisežena izvedenca, dr. Xidias in dr. Veronese, katerima je bilo mej razpravo naročeno, da preiščeta krvave madeže na hlačah in na srajci, sta izključila, da bi bili oni madeži od krvi.

Ob 2. uri popoldne je bila razprava prekinjena ob 6. ure zvečer. Zvečer se je nadaljevalo čitanje listin, katerih je bilo ogromno število. Čitanje je trajalo do 8. zvečer; na to so razpravo prekinili in se je ista nadaljevala danes.

Poročilo o današnjem nadaljevanju razprave, prinesemo jutri.

Danes se je imela vršiti kaz. razprava radi žaljenja časti potom tiska proti Rihardu Camberju, Bernardu Malusa in dr., katere je

tožil odvetnik in državnozborski poslanec za Istro, dr. Matej Bartoli.

Ker pa toženemu Bernardu Malusi, ni bila možno dostaviti poziva, je razprava prenešana za prihodnje zasedanje.

P. S. Tikom pred zaključkom lista smo prejeli poročilo, da so porotniki vprašanje glede umora zanikali z 10 proti 2 glasovoma. Eventuelno vprašanje glede ubojstva pa so potrdili z 8 glasovi proti 4. (To vprašanje je bilo stavljeno na izrecno zahtevanje porotnikov).

Na podlagi tega pravoreka je sodišče obsodilo Andreja Ladeta na 8 let težke ječe.

Stara pesem. Uradni »Osservatore triestino« objavlja daljšo objavo c. kr. davčne administracije, s katero se za vsa poslopja v davčni občini sv. Mar. Magd. zgornja nalaga hišno-razredni davek.

Prebivalstvo pri sv. Mariji Magdaleni zgornji je najmanj po 70% in morda tudi 80% slovenske narodnosti. Najmanjše torej, kar moremo zahtevati, je, da so vse objave, ki se tičejo tega prebivalstva, vsaj dvojezične: slovenske in italijanske. To bi bil postulat najjednostavnejše pravičnosti! Temu postulatu bi morali ustrezati, tudi ko bi ne bilo v Avstriji pozitivnih zakonov, ki določajo, da so v tej državi vsi narodi jednakoopravni: v šoli, v uradu in v javnem življenju.

A človek bi menil, da so ravno državni uradi v prvi vrsti pozvani, da poznajo državne zakone in da dajejo državljanom lep izgled s tem, da tudi točno izvršujejo te zakone. Ali človek se mnogokrat moti. Ravno tedaj, ko se mu zdi, da je kaka stvar najbolj v veljavi, je v resnici — pozabljena. Tako so tudi na naši c. kr. davčni administraciji pozabljeni državni zakoni, v kolikor isti govore o enakopravnosti državljanov!

Ne res — preugledni gospod Kuhačevih?!

Za moško podružnico družbe sv. Cirila in Metodija na Greti je nabral ugledni odbor »Tržaške posojilnice in hranilnice« med seboj v redni seji 47 kron za otroški vrtec na Greti. — Srčna hvala!

Dražbe premičnin. V četrtek, dne 9. julija ob 10. uri popoldne se bodo valed naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: Barriera vecchia 29, glasovir; Barriera vecchia 5, kočije in razno; ulica Rena 6, hišna oprava; ulica Zonta 2, tistarski stroj in razno; ulica Commerciale 11, oprema v zalogi; ulica dell' Istria 22, hišna oprava; ulica del Fin 8, omara in podoba.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 18,0, ob 2. uri popoldne 20 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 754,6 — Danes plima ob 9,58 predp. in ob 8-30 pop.; oseka ob 3,22 popoldne in ob 4-48 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

× C. kr. državni gimnazij v Pazinu. Iz Pazina smo prejeli:

Na oglasnici tukajšnjega c. kr. državnega gimnazija je ta-le oglas:

Vsprejemne skušnje za I. razred na c. k. državnem gimnaziju v Pazinu se bodo vršile dne 16. julija in na začetku šolskega leta 1903—1904. dne 17. septembra.

Učenci, ki želé biti vprijeti v I. razred, se morajo v spremstvu svojih starišev ali njih odgovornih zastopnikov oglasiti od 8—12. ure predp. s gimnazijskem ravnateljstvu ter prinesli s seboj krstnilist in šolsko naznanilo, predpisano po razpisu visokega c. kr. ministerstva za bogočastje in nauk od dne 7. aprila 1878. št. 5416, v katerem mora biti izrečno povedano, čemu je bilo izdano, in v katerem morajo biti redi iz veroznanstva, učnega jezika in računstva.

Na vsprejemnem izpitu se bo zahtevalo sledeče: V veroznanstvu toliko znanja, kolikor se ga more pridobiti v prvih štirih letnih tečajih ljudske šole; v učnem hrvatskem jeziku spretnost v čitanju in pisanju, znanje početnih naukov iz oblikoslovja, spretnost v analizovanju svobodno razlajenih stavkov, znanje pravopisnih pravil; v računstvu vaje v štirih osnovnih računskih vrstah s celimi števili.

Vsak učenec plača o vsprejemanju 4 K 20 stot. vprejemnine in 2 K prispevka za učila.

Gimnazijsko ravnateljstvo v Pazinu, dne 5. julija 1903.

× Žalostni vspehi na goriški gimnaziji. V »Gorici« čitamo:

Pričetkom šolskega leta 1895. je bilo v slovenskem oddelku prvega razreda 55 učencev, izmed katerih je prišlo v letošnji osmi razred celih 6. K zrelostnemu izpitu se je bilo letos oglasilo 12 slovenskih učencev, a izpit so napravili — štirje!! Te številke govore jasno ter dokazujejo, da so razmere na goriški gimnaziji anormalne in nezdruge. Te žalostne razmere se dajo korenito spremeniti le z uvedenjem slovenskega, oziroma laškega učnega jezika. Boljši vspeh je nemogoč, dokler mori našo mladino ptuji nemški učni jezik. Z uvedenjem materinega kakor učnega jezika izginejo tudi tuji nemški učitelji. Ti ostajajo vedno le ptujci med ptujci, ki ne poznajo našega jezika, naših zamer in potreb. Potem šele se rešimo tudi tistih »heilovecev«, ki se navdušujejo na raznih shodih tukajšnjega Šulferajna in Südmarke za nemški most do Adrije, kateremu je seveda najbolj na poti naraščaj domače inteligence.

× Iz Podgrada nam pišejo: Glede na poročilo iz Podgrada v 149. štey. »Ed.« bodi Vam v pojasnilo, da je bil v nedeljo odveden v Trst na dež. sodišče Ant. Dekle v s, po domače Lajkotov Tone, kateri je ubil Josipa Staniča, p. d. Matuljinoga Joškota.

Spremljali so ga tja 2 žandarma in obč. sluga. Ime »Demaies«, katero navaja »Piccolo«, je izmišljeno. (Ota »Piccolo«! Vsklik stavca.)

× Bralno-pevsko društvo »Ladija« v Devinu bo imelo svoj izredni občni zbor dne 12. t. m. sledečim dnevnim redom. 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo pregledovalcev računov. 3. Kako oživeti več zanimanje do društva. 4. Bodoče postopanje odbora glede društvenega gmotnega stanja. — Na obilno udeležbo vabi uljudno

odbor.

Vesti iz Kranjske.

× Nevilte na Notranjskem. V »Slovenec« čitamo:

Dne 5. julija je v Trnovski okolici okrog poludne razsajala grozna burja z velikanskim nalivom in točo. Treščilo je na več krajih. V Zarečici je ubila strela edinega sina posestnika Vičiča, vulgo Jeriša. Zapiral je okno in o tem ga je zalotila nagla smrt. Toča ni napravila posebne škode, žito je pa vse zmešano in pleglo.

Vesti iz Štajerske.

— Znamenje časa. »Uradni list« ces. kr. okraj. glavarstva celjskega je tiskala slovenska »Tiskarna sv. Cirila« v Mariboru. Letos pa se je čisto natihoma preselil v Celje, kjer se tiska s istimi črkami, kakor — »Deutsche Wacht«! Dvojezični »Uradni list« vzdržujejo pa — Slovenci! Pač zopet »napredek!«

— Delniški pivovarni Žalec-Laški trg. V seji upravnega sveta gornje delniške družbe dne 1. julija v Žalcu se je ustreglo davno spoznani potrebi, da se to narodno podjetje poveča. Povpraševanje po pivu te družbe je tako veliko, da ima letos dvakrat toliko prometa, nego v enakih dobi lansko leto, in da niti polovici vseh naročil ne more ustreči. Vsled tega se bo podjetje moralo razširiti in se pomnoži ustanovni kapital še enkrat za prvotno višočino.

— Konkurz je napravila v Celju ljubljanska nemškutarica Ana Sadnik, ki je imela trgovino z modnim blagom. Iskala je porokov tudi med Slovenci, vendar se iz previdnosti ni nihče pustil ujeti tej ljubljanki Oehsovi. Niti ta mogotec ni mogel rešiti svoje varovanke, kateri je preskrbel svoj čas z brahijalno silo prostor za trgovino in izrinil iz istega kar čez noč našega slovenskega krojača Hočevarja. Sodni dan ne izostane nikdar. Enaka usoda pa čaka še marsikateroga uskoka.

— Celjski nemčurji — tolovaji! — Celjski vahtarji — kulture so poslali svoje barabe na Ostrožno, da so tam čakali na ljudi, ki so se vračali z veselice v Šmartnem. Te mirne ljudi so tolovaji napadli sekirami, vilami in noži ter so ranili več naših, med temi tudi neko žensko smrtno nevarno.

Ali barabe se nam še ne studijo toliko, marveč se gnusijo intelektualni provzročitelji teh tolovajstev! Ali kar vzbuja še najgnejša čustva, je okolnost, da se vai ti intelektualni krivci

na zločinih proti Slovincem žive in bogata skoro izključno od slovenskega denarja!

Brzljavna poročila.

Ban Pejačević tajen svetovalec. DUNAJ 8. (B) »Wiener Zeitung« javlja: Cesar je glasom ročnega pisma od 1. julija t. l. banu Hrvatske, Slavonije in Dalmacije, grofu Teodorju Pejačeviću, podelil dostojanstvo tajnega svetovalca.

Bolezen papeževa. RIM 8. (B) Ob 8. uri 18 minut zjutraj. »La Voce della Verità« piše, da je imel sv. Oče razmerno mirno noč.

RIM 8. Ob 9. uri 30 minut predpoludne izdani biljetni se glasi: Noč je prešla precej mirno, če tudi Nj. Svetosti ni imel krepilnega spanja. Vtrpanje žile je bolj hitro, toda redno. Sopenje ni tako svobodno kakor sinoči. Stanje Nj. Svetosti ne dopušča dolgega preiskovanja, vendar se more reči, da proces bolezi v pljučah kaže stremljenje po razrešenju in da se ne bo zbirala več tekočina v pljučni mreni. Vzlic temu pa — in to z ozirom na pojavljajočo se depresijo — stajje Nj. Svetosti ni tako, da bi moglo vzbujati pomirjenje. Podpisana sta Mazzoni in Laponi.

RIM 8. (B) Ob 9. uri 35 minut. »Agenzia Stefani« javlja: Papež je imel mirno noč. Vse v Vatikanu je počivalo. Celo dr. Laponi sam je spal od 1. ure po noči do 6. ure in pol zjutraj. Nobelgarda je ostala na svojih stanovih. V krogih, ki so v zvezah z Vatikanom, potrjujejo, da je zadnja noč v Vatikanu minola tako, kakor da je papežu povsem dobro.

Kriza na Grškem.

ATENE 8. (B) Ministerski predsednik Teotokis je sporočil kralju demisijo kabineta.

ATENE 8. (B) Seja zbornice je bila viharina. Položaj v Pyrgosu je jako resen. Kmetje drve v mesto na zborovanje. Prišlo je do hudih spopadov. Maožica je tudi streljala. Ministerski predsednik je mnenja, da le z najstrožjimi sredstvi bo možno vzpostaviti red.

Predsednik Loubet na Angleškem.

LONDON 8. (B) Predsednik Loubet je obiskal vse člene kraljeve rodbine. Zvečer ob 7. uri se je podal na francosko poslanstvo, a od tu v gledališče Covent-Garden. Maožice na ulicah so mu prirejale evacije. Ob 9. uri so vstopili v ležo kralj, kraljica, predsednik Loubet in členi kraljeve hiše. Orkester je sviral »marzeljezo«.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK. Lastnik konsorcijskega lista »Edinost«. Natiskala tiskarna konsorcijskega lista »Edinost« v Trstu.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadruge v Gorici (Solkan)

vpisane zadruge z omejenim poročtvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)

št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost zajamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobne, modern sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačen.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Velikanska množina meglenega in svetlega tapetovanega ali kuhinskega pohištva se prodaja in nekaj časa po najugodnejših cenah v krásni dvorani Tersicore, ul. Chiozza 5. I. Slavno občinstvo se najljubše vabi si ogledati rastavljene predmete od 9—12 predp. in od 2—7 ure zvečer.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

— ulica Tesa št. 25. A. —

(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond 25,000.000 K. Izplačane odškodnine: 75,000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

VSA POJASNILA DAJE:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavarje posloplja in premije pro požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čiste dobička izdatne podpore v narodne in obecnokoristne namene.

Zahvala.

Ganjeni se zahvalujemo vsem onim, ki so nam izrazili svoje sožalje ob smrti našega nepozabnega očeta.

Prisrčna hvala vsem prijateljem in znancem, ki so pokojniku, vdeleživši se pogreba, izkazali poslednjo čast, posebno pa slavnemu pevskega ruštvu »Hajdrih«, čegar ganljivo petje na grobu nam ostane v hvaležen in tolažilen spomin.

Na Proseku, dne 7. julija 1903.

Žalujejo sirote Ukmarjeve.

30 malih stanovanj z eno sobo in kuhinjo se takoj odda v ulici Industria in ul. Guardia v bližini Stofa. Pisarna v ul. Giuliana št. 20 A, I. nadst. od 1-2 in 5-7 pop.

Urar F. Pertot Trst ulica delle Poste 1, vogal ul. Carintia. Prodaja srebrne ure od 3 gld. naprej. Izbor starih ur, regulatorjev i. t. d. Popravlja vsakovrstne ure po jako zmerni ceni.

Odda se stanovanja z eno, dvema in tremi sobami in kuhinjo in kletjo ter vodo, plin, z jako ponižani ceni. V Via Remota 4 B. Pogoj pri lastniku, Passeggio S. Andrea 18, vrata 3.

FERDO GUŠTINČIČ

klesarski mojster

TRST (via Giuliana II) — BARKOVJEH (vzajemni pokopališče)

Izvršuje vsakovrstna in najfinejša ornamentalna dela kakor n. pr.: oltarje, spomenike, kipe, poprsja. — Razna dela iz mramorja, cementa in gipsa, kakor tudi slike po fotografiji v vsakovrstnih formatih itd. itd. Več slik je na ogled v »Narodnem domu« v Barkovljah.

Lastni kamenolom v Petrovici (Repen). Zage na motor.

Cene po pogodbi in jako nizke. Priporoča se slav. slovenskemu občinstvu za obile naročbe udani

Ferdo Guštinčič klesarski mojster.

Epilepsija.

Kdor trpi na omotici, krču in drugih nervoznih stanjih, naj zahteva o tem knjico. Vdobja se brezplačno in franco v Schwann-Apotheke, Frankfurt a. M.

PREDNO KUPITE PERILO

Ulagovolite obiskati veliko skladišče angleške platenine in kotenine trdke

Vittorio Gasperini

TRST — ul. Nuova 15. — TRST kjer se prodaja po stalnih cenah z 10% odbitkom.

Kdor nakupi blaga za 10 K vidi poseben dar.

VZORCI SE NE DAJAJO.

Prodajalnica obuval Julija Romanelli

CORSO 8.

Velikanski dohod za spomladni čas.

Obuvala za gospode
črna, angleška po gld 3.20, rumena, po gld. 3.50
Specijaliteta obuval za dečke.

Obuvala za gospe.
črni ali rumena, angleška po gld. 3.50
nizki čevlji lakirani ali beli po gld. 1.90
Naročbe po meri.

Rujavi čevlji za moške ali ženske po gld. 2.50

TRGOVINA Z MANIFAKTURNIM BLAGOM

Anton Sancin pok. Frana

TRST. — Ulica Barriera vecchia št. 11. — TRST.

Priporoča velik izbor:

sraje belih ali barvanih za moške, ovratnikov, zapestnic, kravat zadnje novosti, perkalja, satina, najlepšega in izbranega cefirja ter razno perilo. Veznine in moderci. Snovij iz priste volne in v vseh barvah za obleke za gospe. Blago za delavske hlače in Jako znižane cene! izdelki za delavce. Jako znižane cene!

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljše in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno politirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, ktere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi v misli gesla: Svoji k svojim!

Ivan Semulič

v Trstu, Piazza Belvedere (nova hiša)

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu

in okolici kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in drugih vrst iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

Gustav Bonazza

v Trstu, Piazza Barriera vecchia, (vogal Androna dell' Olmo).

Velika zaloga pohištva, ogledal, okvirjev in tapetarij.

- Popolno opremljene sobe. - Konkurenčne cene.

Naročbe se dostavijo razven embalaže franco na kolodvor ali brod v Trstu.

JAKOB BAMBIČ

- trgovec z jedilnim blagom -

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejšega. Najfineje testenine po jako nizkih cenah ter moke, žita, ovsu in otrobi. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in brobno. Cenike razpošilja franco

Tovarna za cementne plošče

ANDREJ STOLFA

Trst. - ulica dell' Industria št. 1. - Trst.

Cementne plošče umeđene od 25 in 33 cm, šestvoglne plošče od 20 in 25 cm po K 2. — □ m.

Plošče v risanjih po dogovoru. — Se ne boji nikake konkurence bodisi glede cene ali kakovosti blaga.

Gostilna „ALLA BELLA VEDUTA“

ulica Romagna št. 20

nasproti vojašnici.

● Zbirališče slovenskih delavcev ●

Toči se pristno istrsko in vipavsko vino ter dalmatinski opolo.

Izvrstna kuhinja. — Vse po najnižjih cenah.

Priporoča se za mnogobrojen obisk ter kliče »Na zdar!« vsem slov. bratom

Gozađ Ivančič gostilničar.

Prodajalnica rokovic in kravat.

H. HUBMAN

TRST Corso št. 19. TRST.

Rokovice glave, prve vrste za gospe, 2 gumba po gld 1. —
3 gumba po gld 1.20
Rokovice iz švedske ali bele kože za pravi, 3 gumba po gld 1.20
Rokovice ravno take, za deklice, 2 gumba po gld —.80
Rokovice iz ponarejene kože, 3 gumba po gld —.50
Rokovice glave za gospode (angleške vrste) po gld 1.30 do 1.40
Rokovice pristne angleške po gld 1.80
Rokovice za častnike gld 1.10, počastnike 70 novč.

Izbor kravat najnovejše mode.

„Ciprija Parizien“ prah za gospe trdke Kiehauser v Gradu po 10 novč. zavitek.

Pranje in popravilje rokavic v 24 urah.

NB. Rokovice se poškušajo ter sprejemajo naročbe po meri.

Deček,

ki je dovršil 3- ali 4-razredno ljudsko šolo, se vsprejme takoj v prodajalnico z mešanim blagom na deželi pod prav ugodnimi pogoji.

Gulielmo Brod & C.º

poznana trdka s

POHIŠTVOM

najelegantnejše vrste

ZA JAMČENE KAKOVOSTI

po najnižjih cenah

Via S. Giovanni št. 14

TRST vogal Piazza S. Giovanni. KATALOGI BREZPLAČNO IN GRATIS

M. Aite

trgovina z manifakturnim blagom

ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8
s podružnico ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5.

si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in cenj. odjemalce, da je jako pomnožila svojo zal go kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zato, da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam cenj. odjemalcev.

V obeh prodajalnicah vdobiva se razno blago najbolje kakovosti in najmoderneje iz prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, sraje, ovratnike, ovratnice, ta je velikanski izbor platenega in bombažnega blaga, prtov in prtičkov ter vsake vrste perila, bodi od bombaža, ali platna. Pletenine, svilene raznovrstni okraski za šivilje in kitilčarke. Velikanski izbor snovij za narodne zastave in trakov za društvene znake.

Sprejema naročbe na moške obleke po meri, ktere izvrši najtočneje in najatanjeje po cenah, da se ni bati konkurence.

Poskušati, za se prepričati!

Rinnione Adriatica di Scurta v Trstu

zavaruje proti požarom, prevozu po suhem, rekah in morju proti toči, na življenje v vsih kombinacijah.

Glavnica in rezerv. društva dne 31. decembra 1892.:

Glavnica društva	gld. 4,000.000—
Premijna rezerva zavarovanja na življenje	13,326.346-9
Premijna rezerva zavarovanja proti ognju	1,632.248-22
Premijna rezerva zavarovanja blaga pri prevažanju	49,465-07
Rezerva na razpolaganje	500.000—
Rezerva zavarovanja proti premijnju u kurzov, bilanca (A)	333.822-42
Rezerva zavarovanja proti premijnju kurzov, bilanca (B)	243.331-8
Rezerva specialnih dobičkov zavarovanja na življenje	500.000—
Občna rezerva dobičkov	1,187.164-86

Urad ravnateljstva:

Via Valdirivo št. 2, (v lastni hiši.)

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital

K 1,000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, priporitet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz. Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčje zapale kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic.

Daje predjume na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

Bor-na naročila.

Podružnica v Spjletu (Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.